

BONA PAU

PAU
CORTINA

Núm. 437 Any XXXVII

MONTUÏRI

JULIOL 1989

Els 30 anys del còlera a Montuïri (1854 - 1884)

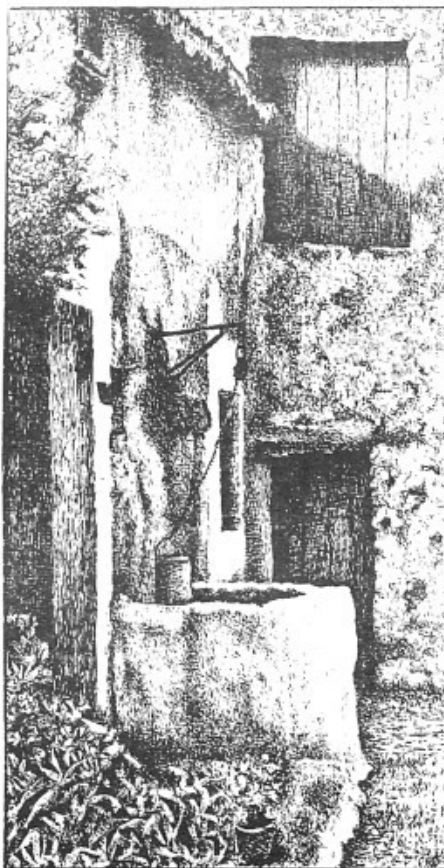
El còlera era una de les epidèmies més comunes a l'Europa medieval i moderna; provenia de l'Índia i produïda pel bacil "vibro cholerae" entrava al continent pels ports comercials de la Mediterrània i del nord, duit per mariners que arribaven del sud d'Àsia. Quan les condicions higièniques i alimentícies d'una comunitat eren dolentes, es reproduïa amb més rapidesa. Fins l'any 1884, en què el metge català Miquel Ferran aconseguí una vacuna anticolèrica, l'única solució davant la malaltia era la prevenció.

Mallorca, com a illa i port de pas de multitud de naus que provenien de llocs infectats, fou constantment afectada per l'epidèmia. Els sistemes de prevenció, control i vigilància dels ajuntaments no diferien gaire un de l'altre. S'evitava que les aigües de les síquies i torrents quedassin estancades durant l'estiu i fossin nius d'infecció, etc.

Però millor si un llegeix per sí allò que diuen els documents del nostre arxiu:

El 21 d'agost de 1859.

"... El Sr. Presidente dio cuenta del bando de 5 de este mes y oficio que le acompaña referente a impedir la invasión del cólera con la adopción de las medidas sanitarias que se conceptuen conducentes al logro de tan interesante objeto. La comisión nombrada para informar sobre las medidas que deben adoptarse para precaver a esta población de la invasión del cólera y demás enfermedades contagiosas dicen que han recorrido la mayor parte de este distrito y han encontrado aguas estancadas y corrompidas perjudiciales a la salud pública en los parajes siguientes: En el torrente y punto que linda con don M. Garcias. En item (el torrent) y punto que linda con tierras de Juan Socias "Rafela". En item y punto que

Els anys del còlera era perillós beure aigua dels pous

linda con tierras de don Francisco Barberis. En item y punto que linda con tierras de Onorato Ribas. En item... cuyas aguas a juicio de la comisión deben desecarse. Igual opina la comisión que debe prohibirse absolutamente el adobar cáñamo, lino y otros cualesquiera efectos que ensucien el agua."

El 25 de setembre de 1854 l'Ajuntament acordà enviar homes al litoral de Campos per vigilar l'arribada de naus amb tripulants contagiosos.

"... Se dio cuenta de los oficios del Sr. Gobernador y del alcalde de Lluçmajor sobre suministrar paisanos para cubrir el cordon sanitario... y el Ayto. acordó que todos los hombres de 18 años hasta haber cumplido los 60 a excepción de los legítimamente impedidos, se hallan en la obligación de cumplir el servicio del cordon sanitario; que esta villa suministre 4 hombres diarios al alcalde la villa de Campos para este objeto; que se empice el turno de este servicio tomando un hombre de cada casa y siguiendo así hasta contenidas

todas las manzanas, después volverá a empezar el turno por aquellas casas donde haya más de uno o más hombres y seguirá del mismo modo hasta que todas las comprendidas hayan cumplido este servicio..."

Però quan la prevenció no era suficient y la malaltia arribava, vegem les mesures sanitàries que es prenen:

4 d'agost de 1855.

"... se dio cuenta de una circular del Gobierno de la Provincia de 26 de julio último con la que dispone que el Ayto. en unión de las Juntas de Beneficencia y Sanidad tomen algunas medidas preventivas para el desgraciado caso de la invasión del cóler, en su consecuencia acordaron señalar para casa enfermería del cóler, la de don Miguel Roca; para casa de socorro, la de don Juan Oliver, sitas en esta población; se formó el presupuesto de los gastos que se consideraban necesarios para la compra de varios utensilios, manutención y servicio de una mensualidad.

Presupuesto para los gastos de cólera morbo formado por el Ayto. y las Juntas municipales de Sanidad y Beneficencia de esta villa. (*)

- Para casa enfermería del cólera, la de don Miguel Roca, por el alquiler de un mes . . . . . 9'60
- Para casa de Socorro, la de don Juan Oliver. . . . . 4'10
- Para honorarios del facultativo . . . 90
- Para el haber de 6 enfermeras, 3 hombres y 3 mujeres 180
- Para medicinas por los pobres. . . 135
- Para la adquisición de 135 camas 97'10
- Para 35 jergones y cabeceras . . 122'10
- Para la compra de 150 sábanas . . 252
- Para la de 35 mantas. 84
- Para los enseres de cocina y demás pormenores. 100

La creació de noves vacunes i especialment la millora de la higiene personal i el avanços sanitaris feren remetre poc a poc la periodicitat de l'epidèmia colèrica fins a arribar a avui en dia, en què es pot considerar història.

Guillem Mas Miralles

PORTADA

QUASI 200 ANYS

El pla de millorament de façanes no els hauria de fer perdre el seu propi estil. Aquesta casa del carrer Rei Jaume II data de 1799.

*) Les quantitats estan expressades en reals.

Cuidar l'arbre de l'amor

L'arbre creix o mor, lo cert és que tant si creix com si mor, ho fa lentament, no en un dia. La frase és bella i queda bé. És molt interessant una reflexió aplicada a l'amistat i l'amor. L'amor i l'amistat o creixen o moren, no en sec, però sí a poc a poc, sense fer renou.

Hi ha valors que per mantenir-los s'han de cuidar i "mimar"; com les plantes, les flors o els arbres. Diuen que una amistat és bona de fer, lo difícil és conservar-la. També s'afirma que dins una parella estable el que més costa és mantenir l'amor sempre fresc i tendre.

Lo pitjor és que a vegades, per deixar de tenir unes atencions o uns petits detalls als quals no donam importància, les amistats més fortes o els amors més estables, han caigut per avall i han desaparegut.

És veritat que l'amor i l'amistat no moren en un dia ni en sec, però també és ver que el silenci, el donar per suposat que tot va bé, les petites infidelitats de les quals pensam que no val la pena ni parlar-ne, són el corc que de nit i de dia, sense fer quasi renou, roega les

Sembla bé que hi hagi projectes, que es pensi en el futur, que es modifiquin aquelles estructures inservibles o desfasades, que es millori allò que s'espenya o que ja no té utilitat pels nostres dies; que s'esmenin, retoquin, canviïn o corregesquin les obres que ja no són d'utilitat pels temps que correm.

Però també convé anar alerta a no passar-nos, o no excedir-nos, a no allargar-nos "més que el llençol". De cada dia augmenten les propostes de millorament del nostre poble; són molts els qui farien més coses si depengués

bases més sòlides, les rels més profundes de l'arbre de l'amor, que comença per tornar groc i acaba sec i sense fulles, morint a qualsevol racó del jardí de la vida que abans era bell i ple de llum.

L'amor, com l'arbre, si no creix va morint. No matem l'arbre de l'amor, l'amistat i les bones relacions. Posem-hi l'abonament del diàleg, l'aigua de la sinceritat, la terra generosa del perdó, per tal que es mantengui vigorós i ens cobresqui amb l'ombra de la felicitat.

Andreu Genovart

Projectes i realitats

d'ells, segons diuen. Tots voldríem un Montuïri millor, un poble on no hi mancàs cap comoditat, una vila que disposàs dels avantatges d'una ciutat moderna a la qual tothom s'hi sentís a gust.

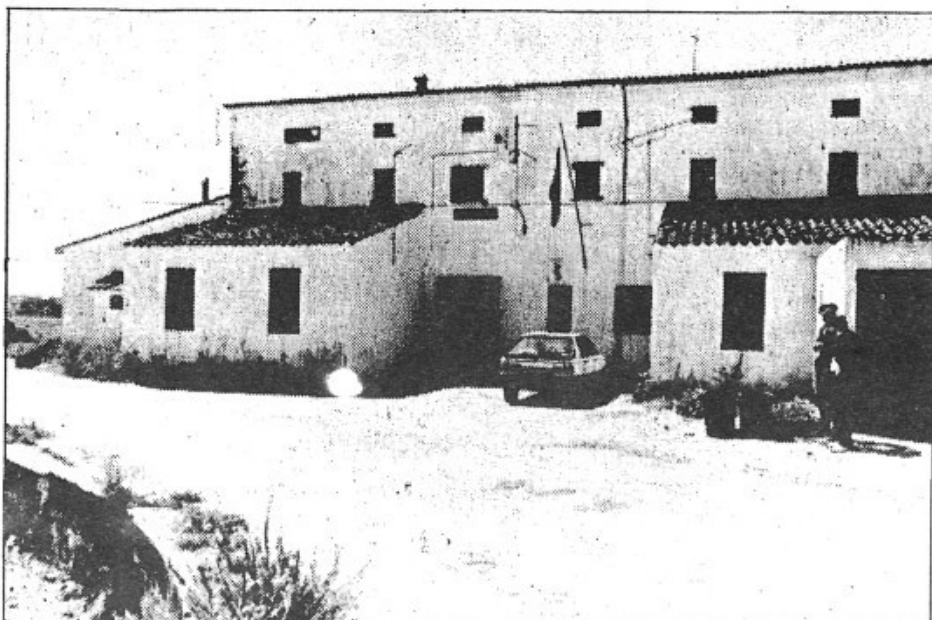
Aquests darrers anys el nostre poble ha comptat amb batles i regidors que s'han esforçat en aquest perfeccionament, persones que han planejat i realitzat innovacions útils, sobretot materials, perquè els montuïrers poguéssim gaudir d'una vida millor.

Sense pensar molt, un recorda que des de l'any 1930 als nostres dies hem assistit a l'edificació de les noves escoles, a la reforma del cementiri, a la urbanització d'Es Dau, amb la seva ampla avinguda, a la construcció del camp poliesportiu, el pesador municipal, l'obertura i eixamplada de nous carrers, l'asfaltat de camins veïnals, la reforma de l'actual il·luminació dels carrers, la construcció de la nova casa de la vila i l'ampliació de la Plaça Major, el clavegueram, la construcció de voravies, l'asfaltat dels carrers del poble, el drenatge de camins, la construcció del parvulari, el consultori mèdic, l'ampliació del cementiri; i ja darrerament l'adquisició de Ca Ses Monges per a la 3a. Edat, l'edificació dels nous vestuaris del camp municipal d'Es Revolt, el "Local Jove" i possiblement altres que ara no recordam.

Encara, però, esperen els envejosos projectes que enumeràvem en el darrer número de BONA PAU; tal vegada massa per dur-los a terme en poc temps.

No siguem excessivament exigents. Dies i anys hi ha per davant i noves generacions de montuïrers decidits i responsables sabran donar l'adequada resposta i el precís impuls a les necessitats sorgides o que es manifestin en el futur.

Onofre Arbona

Es inadmissible que el quarter de la guàrdia civil de Montuïri hagi d'esser habitat en condicions infrahumanes, ja declarat en ruïnes.

Foto: L.I. Capellà

Joan Verger, President del Consell Insular de Mallorca

Fa dos anys, recentment elegit President del Consell Insular de Mallorca, el nostre paísà Joan Verger Pocoví féu per a BONA PAU unes declaracions que foren publicades a l'agost de 1987. Aleshores ens enumerava diferents projectes que com a Cap del C.I.M. considerava que s'haurien de realitzar. Ara, passat ja un temps prudencial —la meitat de la legislatura— hem volgut tenir una nova entrevista amb el montuïrer dels nostres dies que més amunt ha arribat dins el món de la política.

Ens deia llavors que les transferències a nivell de Comunitat Autònoma en matèria de sanitat, educació i aigües eren les més urgents. Però...

— ¿Què és el que s'ha fet en quant a Sanitat durant aquests dos anys?

—Pel que fa referència al tema sanitari hi havia un problema greu, com era el de la financiació de l'Hospital General i el de l'Hospital Psiquiàtric. La llei de Sanitat diu que són competències pròpies de la C.A. a través de l'INSA-LUT. S'ha aconseguit que el dèficit sia finançat per l'Estat.

— ¿I el Psiquiàtric?

—El Psiquiàtric també forma part de la sanitat espanyola, però continua essent una matèria de la qual l'Estat Central no en vol sentir parlar, ja que continua dient que ens en facem càrrec nosaltres. D'aquesta manera hi hem sortit guanyant en un 50 per cent, i esperam que es resolgui l'altra part.

—Les transferències en educació també era un tema pendent. ¿Com està ara?

—El tema d'Educació no és propi del C.I. sinó més bé un tema de la C.A. S'ha de dir, però, que no s'ha aconseguit res. O sia, està igual que abans.

— ¿I el tema de les aigües?

—També està igual. La mateixa cosa passa a Canàries. És un tema que l'Estat Central té reservat per a ell. No s'ha transferit, si bé és un tema de la C.A.

"HEM D'EMPÈNYER TOTS PERQUÈ MONTUÏRI VAGI ENDAVANT"

"CREC QUE MONTUÏRI S'HA D'APUNTAR AL PROJECTE DE DOTAR D'AIGUA NETA A TOT EL POBLE"

—Aquests dies s'ha parlat molt de la Federació de Municipis. ¿Quin és el punt de vista del President del C.I.M.?

—És una cosa necessària i bona, encara que tot organisme supramunicipal, com és el Consell o la C.A., sembli un instrument de possible pressió, crec que no ha d'esser així. És cert que en un principi així va néixer en la ment de segons quins batles, però a través de les gestions de la gestora, que han durat bastants de mesos, s'ha arribat a la conclusió que la federació de municipis és un instrument de cercar consens i la discussió pràctica cap a altres instàncies. Com per exemple proposar una llei que ha d'aprovar el Parlament, com és ara la llei de policies municipals o locals. Per tant, en lloc d'haver d'anar a negociar ajuntament per ajuntament, és bo que es pugui negociar a través d'una federació o a través de representants municipals; així és molt més àgil i més pràctic.

— ¿Hi hagué temes polèmics?

—Sí; n'hi ha que encara no estan resolts, com és el de la representativitat dels municipis, o sia el número de vots que té cada municipi. Mentre uns mantenen que ha d'esser la mateixa que hi ha a la Federació Espanyola de Municipis i Províncies, altres mantenen que ha

d'esser igual al nombre de regidors. Postures dignes, però que s'hauran de consensuar al llarg dels pròxims mesos fins a trobar la solució definitiva.

—Sobre el pla d'aigües, de sanejament de municipis, al qual se li ha arribat a dir el "Pla Verger", ¿què hi ha? Més concret i respecte a Montuïri: les aigües brutes estan solucionades, però en quant a les aigües netes, ¿com es podria incloure en aquest pla?

—A Montuïri manca una fase de sanejament, que enguany està demanada dins el pla d'obres i serveis; el qual, supòs, s'aprovarà i així se solucionarà la conducció d'aigües brutes als dos o tres focus que hi ha fins a la depuradora. I així s'haurà solucionat el problema de sanejament. Pel que fa referència a l'abastiment d'aigües es contempla que tots els municipis, exceptuant Ciutat, que vulguin resoldre d'una vegada per totes el tema de sanejament i dotació d'aigua potable es podrà fer a través dels plans d'obres i serveis que s'aniran fent al llarg d'aquests tres pròxims anys i amb la col·laboració de la C.A. i una aportació important dels Ajuntaments. Amb una aportació important dels ajuntaments mitjançant una despesa anual durant 3 o 4 anys, de manera que el 92, màxim, quedi resolt el tema de la dotació d'aigua neta i aigua bruta. Això suposarà una forta inversió per a totes les institucions involucrades de l'ordre de 12.000 milions de pessetes i dependrà dels ajuntaments que hi vulguin participar. I pel que fa referència a Montuïri, en concret, el tema és trobar, en primer lloc, els "manantials" suficients, pous capaços de dotar d'aigua a tot el poble. Jo crec que sí, que s'han d'apuntar a aquest projecte.

—Aleshores, ¿l'Ajuntament correria amb una part de les despeses?

—L'ajuntament invertirà en funció de la població. En els pobles de manco de 1.000 habitants, l'ajuntament hi posarà

"Moltes vegades m'agradaria molt més fer feina com a professional i poder estar més hores a Montuïri"

el 20 o/o; de 1.000 a 5.000 habitants, el 25 o/o, que seria el cas de Montuïri; de 5.000 a 10.000, el 30 o/o i pels de 10.000 a 20.000, el 40 o/o.

—No està malament

—Jo crec que és una inversió bona, que val la pena fer-se.

—I definitiva.

—Això sí, definitiva. Així i tot són inversions molt cares, projectes que s'han de fer molt bé, perquè ja s'han donat més de dos casos a Mallorca en els quals una vegada feta la xarxa, s'ha perdut més del 40, ó 50 i fins i tot el 60 o/o; i això d'aigua, la qual cosa seria un malgastament enorme que s'ha d'evitar.

—Durant aquests dos anys en el càrrec de President s'hauran fetes dues inversions considerades extraordinàries, com són la compra de Sa Dragonera i ara darrerament l'adquisició de Son Pardo.

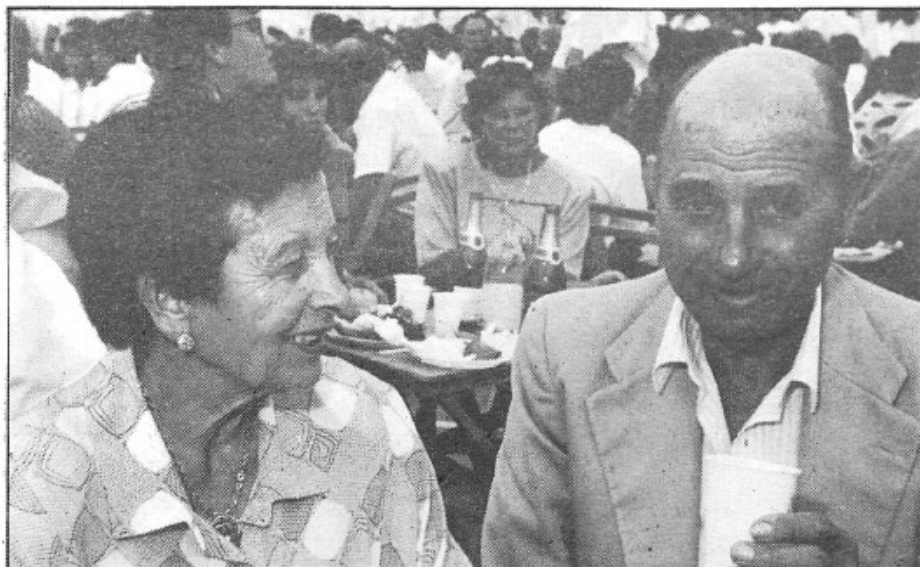
—Sa Dragonera és un fet. Crec que va ésser una bona adquisició per a tots els mallorquins, perquè el que compra el Consell ho fa en nom de tots els mallorquins; una illa per a la qual s'està en tramitació la declaració de parc; on s'hi han fet una sèrie d'inversions a fi que pugui ésser visitada d'una manera controlada; això per un lloc. I per l'altre, protegida. No es tracta de fer massa coses a Sa Dragonera, perquè realment està en bon estat. Havent-hi el que hi ha fet i conservant-ho i al dia, crec que és suficient.

—¿I l'adquisició de Son Pardo?

—D'això se'n podria parlar molt. No just es fa per adquirir Son Pardo, sino que és per evitar-nos una sèrie d'inversions que hauríem de fer a altres llocs. (En Joan Verger les enumera, però les ometem per la seva llargària).

—Pensant ara una mica com a montuïrer, voldríem saber ¿com se sent un montuïrer des d'aquest lloc?

—Jo em sent montuïrer sempre i moltes vegades, molts de dematins quan venc cap al Consell m'estic demanant si realment val la pena ésser polític i ocupar un lloc de responsabilitat. I més tenint en compte les situacions que

"Estic molt orgullós dels meus pares; gràcies a ells vaig poder tenir una carrera i una cultura" confessa En Joan Verger durant l'entrevista.

s'han produït al llarg de tot el territori espanyol, de transfugisme polític i de poca serietat, fins al punt que si aquest tema no es resol, crec, personalment, que és millor no dedicar-se a la política; perquè moltes de vegades has d'estar més pendent dels qui han sortit amb la teva llista, que puguin o no passar a una altra formació, que realment de fer feina. Des d'aquesta òptica moltes vegades dic: a mi m'agradaria molt més fer feina com a professional, poder estar moltes més hores a Montuïri, que és el que m'agrada, i deixar-me d'històries, de maldecaps que han de tenir a un lloc, presidint el C.I. de Mallorca, i que, per cada dia que te'n vas satisfet, 7 ó 8 dies te'n vas descontent. Per tant, més que mai em sent amb desitjos de viure a Montuïri la vida que viuen els ciutadans de Montuïri, una vida molt més tranquil·la i no tan atropellada com duim nosaltres per aquí.

—A Montuïri hi ha molts de projectes sense acabar, com són Es Molí d'Es Freret, el del Molinar, el de la nova piscina..

—... Tots aquests projectes, com em passa a mi, són projectes més complicats del que semblen, perquè, per desgràcia, l'administració pública, ja sigui ajuntament, Consell, C.A.... són lents i sobretot quan afecten a antics propietaris o propietats privades que han d'ésser objecte d'expropiació... i més si hi ha d'haver modificació de normes subsidiàries.

—¿Com veuen els teus pares la teva tasca en el C.I.M.?

—Crec que tant un com l'altra estan

satisfets de veure que el seu fill és President del C.I.M., com supòs ho veurien qualssevol pares. He de dir, per altra part, que estic molt orgullós dels meus pares, de tot quant m'han ensenyat i m'han ajudat al llarg de la meua vida. N'estic enormement agraït perquè gràcies a ells vaig poder tenir una carrera i una cultura, encara que no per això som President del C.I.M., però sí vaig poder tenir una cultura que ho ha fet possible.

—¿Voldries dir qualque cosa als montuïrers com a President del C.I.M.?

—Simplement, que sempre siguin montuïrers, que estiguin orgullosos del que són, que mantenguin el nostre caràcter i les nostres festes. Facem un esforç per fer un Montuïri millor. I això suposa que som —si se'm perdona l'expressió— uns "tios collonuts" en el sentit que hem d'ésser com hem estat tota la vida. S'ha de pensar que si els pobles de l'interior tenen seriosos problemes de creixement —i això és una realitat— crec que hem d'empènyer tots perquè Montuïri vagi endavant. Econòmicament l'agricultura és molt complicada, el sector terciari realment està "que put", jo diria a tota Europa; el sector industrial i el sector serveis a Montuïri s'han de concentrar, vulguin o no, al llarg de la carretera perquè és per allà on passen els doblers, i ajudar també a les institucions i a l'Ajuntament per arribar a fer possible totes aquestes tasques que tots desitjàriem veure culminades.

Gràcies per aquestes declaracions.

Onofre Arbona

Bartomeu Mas Arbona "Sao", el nou jutge Espera no defraudar la gent que en ell ha posat la seva confiança

Des de mitjan mes de maig passat, Montuïri té un nou jutge de pau: Bartomeu Mas Arbona, "Sao", un home de 46 anys, casat amb Na Catalina Cerdà "Tec". Fou proposat per l'Ajuntament i nomenat pel President de l'Audiència Regional.

Arriba al càrrec amb la il·lusió de no sols complaure els qui l'han elegit, sinó també amb el desig de no defraudar els qui li han depositat la seva confiança.

—¿Quins motius el dugueren a presentar-se?

—Vengueren per dir-me si volia esser el jutge, i com que no hi havia pensat mai ni confiava ser-ho, no vaig contestar tot d'una. Em digueren que qualcú ho havia d'esser, ho vaig consultar amb la meua dona i acordàrem presentar-m'hi.

DOS DITS DE SENY

Segons el diccionari de Pompeu Fabra, la paraula "Democràcia" significa: "Govern en què el poble exerceix la sobirania".

Això, naturalment, suposa un risc; tots, i els governants els primers, hem de saber acceptar que guanyin o prosperin els qui no són "dels nostres".

A arrel de les recents eleccions europees s'ha pogut demostrar, en primer lloc, que la democràcia comença a funcionar al nostre país, ja que el ventall d'opcions a votar permetia acaramullar dins una mateixa urna paperetes de la Falange, de Ruiz Mateos o d'Herri Batasuna.

Una altra cosa que també s'ha posat en evidència, donada la llarga llista de llistes electorals, és la vocació de "xots passadors" o de "vaques sagrades" que té el bestiar polític: quasi tota la propaganda electoral es fonamenta damunt el "vedettisme" dels caps de llista i damunt els defectes dels contraris.

Mentrestant el poble sembla que ja "no sap on té la mà dreta" i sovint vota el darrer que "li bufa a l'orella". Però acceptar la democràcia vol dir acceptar, fins i tot, allò de: "tants de caps, tants de barrets".

"No confiava que dins Montuïri hi hagués tants de trullets com hi ha"

—¿Hi va haver problemes a l'hora de presentar-se, perquè estava a una llista electoral?

—Per la meua part, cap; i per la llista on estava, tampoc.

—¿Quina fou la seva primera impressió?

—En primer lloc, no confiava esser jutge, però m'elegiren i en vaig estar content, perquè així podré ajudar al poble i a la gent que hi viu.

—¿Ja té qualque experiència anterior?

—No; cap.

—¿Què vos ha suposat aquest càrrec?

—M'ha suposat bastants de maldecaps perquè no confiava que dins Montuïri hi hagués tants de trullets com hi ha; encara que confii solucionar-los tots.

—¿Creu que trobarà impediments per dur com cal els jutjats?

—De moment em pareix que no, perquè, per exemple, el dia de les eleccions vaig demanar el dia lliure i me'l concediren. Es per això que pens que no.

—¿Quines qualitats considera que són les més importants per esser jutge?

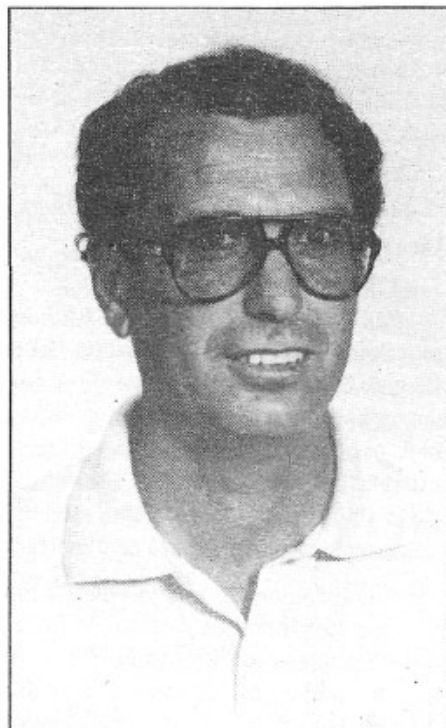
—Pens que el jutge ha d'esser una persona sèria, que sàpiga més o manco per on va el camí dret; que no es tombi per una banda o l'altra.

—¿En què consisteix el càrrec d'esser jutge?

—Aquest càrrec consisteix en procurar solucionar totes les coses que es presentin; com pot esser dues persones ballades, posar-les en pau; problemes de fites, etc. Que es puguin solucionar sense haver d'anar més lluny.

—¿Quines dificultats pot trobar?

—Dificultats n'hi haurà moltes, perquè una persona quan va a xerrar amb el jutge, és perquè té problemes, i tot problema té les seves dificultats. Encara que de moment no sé amb quines dificultats em puc trobar, miraré de solucionar-ho tot.

—¿Amb quina ajuda comptau?

—Amb cap, a no ser amb la de mestre Tomeu, el jutge d'abans, que em va dir que si el necessitava per a qualsevol problema, l'hi comunicàs.

—¿On està situat el seu lloc de feina?

—El batle em va dir que podia utilitzar el seu despatx, si el necessitava; i a ca nostra.

—¿Quin tipus de casos són els que ha de tractar?

—N'hi ha bastants i de moltes maneres, des de problemes de fites, com ja he dit, fins a problemes d'herències.

—¿Què cal fer per resoldre un cas?

—La primera cosa és conèixer el cas i els protagonistes de cada banda, i després mirar de solucionar les diferències que hi pugui haver, abans d'haver d'anar cap als jutjats de Manacor o Felanitx.

—¿Vol agefir qualque cosa més?

—Esper que em vagi bé, ja que he sortit elegit, i que no defraudi la gent que ha posat la confiança en mi.

Maria Antònia
Maria Cerdà

S'HA DIT QUE...

... una andalusa salada cridà per telèfon a s'Ajuntament i preguntà: ¿Cazan aquí en agosto? Sa funcionària li contestà: "Depende de lo que quiera Vd. cazar". "No me entiende —continua s'andalusa—, lo que yo pregunto es si "cazan", pa poder cazarme con mi novio". "Si, dona, li digué sa funcionària, per a això no hi ha vacances".

—oOo—

... es pipí (tal qual) que varen servir com a postre en es sopar de sa presentació des llibre d'En Joan "Porrerenc", fou lo millor. Llàstima que no el servissin dins una "pixotera".

—oOo—

... a sa Parròquia s'anuncià s'obra teatral-musical "Si Ell tornàs" (referint-se a Jesús). Un comentà: "Si ell tornàs ¿que se refereix an En Franco?" Un altre que sentí es comentari digué: "Si tornàs el posarien en solfa".

—oOo—

... amb motiu de s'actuació del grup "S'Estol des Gerricó" de Felanitx, una al·lota amb tot es seu coneixement digué "Diumenge ve s'estol de Jericó". Alguns, que havien estat en aquesta ciutat, exclamaren: "Idò que no vénguin tots perquè mos invadiran".

—oOo—

... es dia de ses eleccions an es Parlament Europeu moltes parelles que anaven a votar an es baixos de s'Ajuntament, veien amb sorpresa com home i dona (segons sa lletra en què començava es llinatge) no podien fer-ho a sa mateixa taula i havien d'anar a llocs diferents. Qualcú va comentar: "Aquests de ses taules han separat més parelles avui que totes ses discussions matrimoniales d'un any". (I això que hi havia un capellà!).

—oOo—

... es dia de ses eleccions an es Parlament Europeu, es nostre batle anava "orella drete" per veure si guanyava sa llista de N' "Oreja".

—oOo—

LES OBRES DE L'AVINGUDA DEL CEMENTERI ES RETARDEN

Foto L. Capella

A principis del mes passat contemplàvem amb satisfacció una brigada de treballadors que començaven les obres de reforma de l'avinguda que va al cementeri, les quals formen part del Pla d'Obres i Serveis de l'any passat. Les obres consisteixen en arreglar la voravia i la instal·lació d'un nou enllumenat.

Idò bé, va romandre tot d'una en il·lusió, ja que durant bastants de dies es veren aturades, a mig fer, amb les

molesties que això suposa pels qui per allà transiten.

Finalment cal dir que després de dos mesos d'estar aturades i les consabudes molèsties pels qui per allà circulen, el 19 de Juny passat es reanudaren les obres de la voravia del cementeri, però la satisfacció fou sols per uns dies, perquè a final de mes ja tornaven estar paralizades.

Ja veurem quan acabaran!

—oOo—

... amb sa mala anyada que hi ha hagut enguany, es capellans, en lloc de fer "sa volta des blat", val més que facin "sa volta de sa palla".

—oOo—

... es "Voltor" de Sa Serra de Tramuntana ha estès ses seves potents ales fins a arribar an es Pla i no ha tengut altra ocurrència més que menjar-se sa Murta i sa Ràdio i de llavonses ençà ni de dins la vila i tot, no se pot sintonitzar amb netedat sa nostra emissora.

EN XERRIM

ANDREU GENOVART ASSISTÍ A UN CURS DE RÀDIO A MADRID

El rector solidari i redactor de BONA PAU, Andreu Genovart, va assistir la primera setmana de Juny a un curset de ràdio convocat per la fundació de la cadena COPE. Ho feu en qualitat de Delegat Diocesà dels mitjans de comunicació social de l'Església mallorquina. Hi participaren 26 persones, de tota Espanya, tres d'elles de Mallorca. El curset fou impartit pels locutors i periodistes de la Cadena d'Ones Populares Espanyoles.

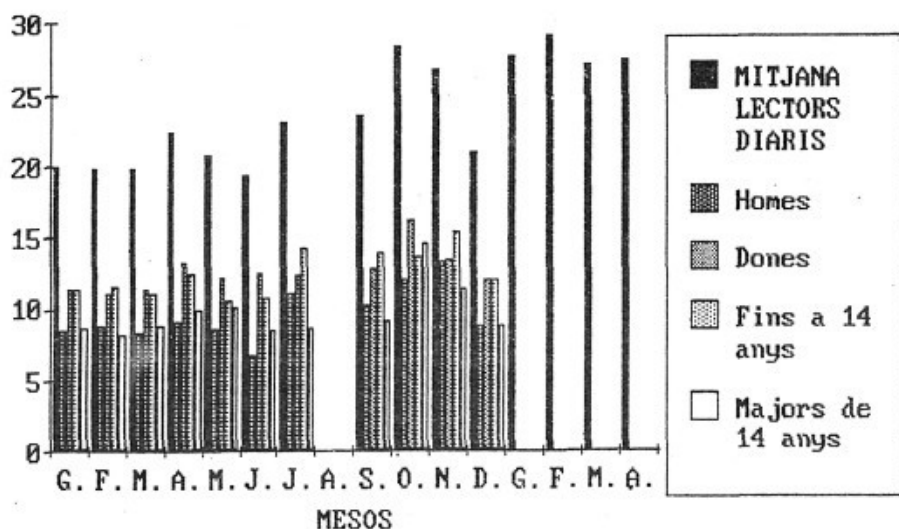
L'aprofitament de la biblioteca

Sempre hem setit dir que el procés de maduració i d'enriquiment cultural té com a fonament bàsic l'habituar-se a la lectura, a aprendre a disfrutar amb la lectura, perquè els llibres ens permeten conèixer terres i gent, històries reals i aventures fabuloses sense haver de desplaçar-nos, ni físicament ni en el temps.

El saber que pugui aportar tot aquest món de la imatge, tan atractiu, que fins i tot ens paralitza hores i hores davant la pantalla de dia i de nit, és insuficient i confús, ple d'idees vagues que cal reforçar, buit d'imaginació i sense espais nous que descobrir, característiques solament recuperables amb la lectura, que facilita a més les eines de la comunicació, el llenguatge, provoca la curiositat, en definitiva, una claredat d'idees i capacitat de raonament que avui per avui en aquest abrumador món de la informació no és retenible, cal tenir per considerar-se persona culta.

Les dades estadístiques que a continuació oferim, no són per esser interpretades com a positives; una mitjana d'assistència a la Biblioteca aproximada a la vintena de persones per dia, no vol dir que siguin lectors tots, majoritàriament són consultes de l'escola per a treballs o estudi. El fet més significatiu d'aquest llarg camí que va començar amb la inauguració de la Biblioteca el 15

MITJANA LECTORS DIARIS

LA BIBLIOTECA MUNICIPAL SUPERA ELS 5.000 VOLUMENS
LA MITJA D'ASSISTÈNCIA DIÀRIA ÉS DE 20 LECTORS
MOLTS D'ESTUDIANTS UTILITZEN ELS LLIBRES DE CONSULTA
NOTA NEGATIVA: EL BAIX PERCENTATGE DE GENT MAJOR

de novembre de 1981 és que els petits de llavors, ara majors de 14 anys, són els qui n'han tret el profit, són els probables homes cultes del demà, ells són els qui usen el servei bibliotecari amb més freqüència. La nota negativa és el percentatge tan baix de lectures per part dels més majors, l'objectiu d'incorporar

nous lectors d'edats madures és penosament difícil.

Acompanyant aquestes estadístiques voldríem fer una sèrie d'observacions:

— Les montuïreres, de totes les edats, són més aficionades a la lectura.

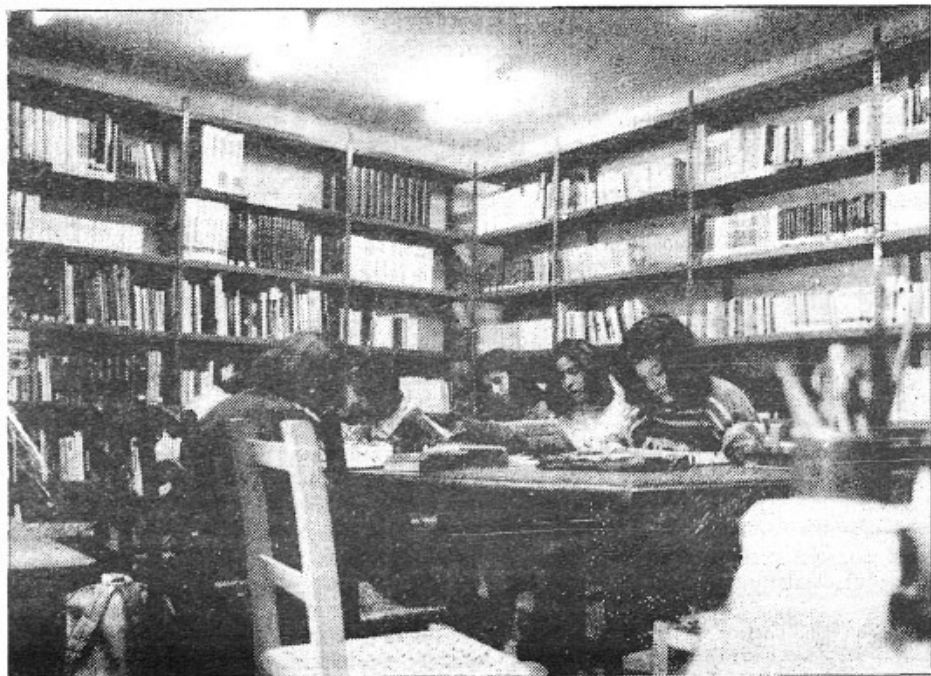
— Els estudiants són els qui més empren els llibres de consulta, i els adults només utilitzen el servei de préstec.

— El nombre de volums ja supera els cinc mil i el nombre de socis els 400.

— La Biblioteca, a hores d'ara té un percentatge molt elevat de llibres infantils i juvenils; aquest any s'ha destinat quasi bé tot el pressupost a adquirir llibres de ciències de batxilletat, C.O.U., Formació Professional i alguns d'ús molt freqüent en els primers cursos de carrera; tot això ha estat motivat per les demandes que ens feien els allots que van a Lluçmajor, atès que aquests llibres són molt cars i no estan a l'abast de tothom.

Finalment s'ha d'afegir que el bon funcionament de la biblioteca és d'agrair als mestres educadors que motiven els allots a fer-ne ús, i que aquesta està oberta a totes les suggerències i demandes que es vulguin fer.

Bàrbara Sastre Miralles

Els allots i nines, impulsats pels mestres, acudeixen freqüentment a la biblioteca, no així els majors, que deixen d'aprofitar l'oportunitat d'augmentar la seva cultura

EXCURSIONS DE FI DE CURS DE LES ESCOLES

La primera setmana de juny els petits del cicle inicial anaren d'excursió a Sóller i tornaren molt satisfets.

Els del cicle mitjà foren a Cabrera el dia 18. Arribaren a uns 200, ja que s'hi afegiren pares i altres familiars.

Els majors, els de la segona etapa, realitzaren un estudi d'Alcoraia, extensa explotació agrícola a cinc quilòmetres de la vila. Pogueren presenciar la tasca de tondre llana.

CAMPAMENTS DELS ALUMNES

Els més petits, de la guarderia municipal anaren dos dies al "camping" de Platja Blava de Can Picafort.

Els del cicle inicial i preescolar estaren tres dies a Valldemossa on recorregueren muntanyes i es posaren en contacte amb la natura.

Del 15 al 19 de Juny, els alumnes de sisè i setè, amb els de Lloret, acamparen a Eivissa, a les instal·lacions que la Direcció General de la Joventut té a Cala Jondal. A més d'aquella illa, també visitaren la de Formentera.

Els alumnes de preescolar també anaren d'excursió. Passaren un dia a Sa Colònia de Sant Jordi.

FI DE CURS DE LES ESCOLES

La festa de fi de curs de les escoles es va celebrar l'horabaixa de dia 30 de juny en Es Dau, amb l'actuació del grup "Cucorba", subvencionat per La Caixa.

A la nit, a la mateixa pista d'Es Dau, revetla a càrrec de "Sa Por" subvencionada per l'Ajuntament.

ELS TORRENTS DE MONTUÏRI EN ESTAT DEPLORABLE

El torrent que passa just devora el camp de futbol "Es Revolt" està tan brut que dona pena. I això que està a la mateixa entrada del poble.

Les herbotes cobreixen tot el jac del torrent i ofereixen un aspecte deplorable. S'ha de dir que gràcies a que no ha plogut molt les terres dels costats no s'han inundades, ja que la brutor impediria que les aigües se n'anassin.

BOLLETÍ DE NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES

Durant aquest mes passat, la Biblioteca Municipal va publicar el seu primer bolletí de novetats bibliogràfiques. En aquesta publicació, de sis pàgines, s'hi troba la relació dels llibres recentment rebuts. A les seves pàgines apareixen molt ben il·lustrades, en fotocòpies, les portades dels llibres. També es poden llegir textos relatius a ciències físico-químiques, així com les novetats en literatura, art i diccionaris.

"AIXETA"

Publicació del "Local Jove"

Alguns membres del "Local Jove" acaben de presentar una nova publicació que vol esser el ressò de les activitats que realitzen a través d'aquest local municipal.

"Hem elegit el nom d'"Aixeta" —manifestava Petra Mayol, col·laboradora de BONA PAU i encarregada del "Local Jove"— perquè, de la mateixa manera que un grifó, volem que aquesta revista romanguí oberta a tots i a les crítiques i suggerències dels joves montuïrers".

Plasmades a les seves 16 pàgines s'hi troben l'editorial, diferents articles d'opinió, entrevistes, pàgines d'humor, esports, entreteniments i curiositats. Està editat en fotocòpies.

Tant de bo que sien constants i arribi a ser la publicació juvenil i de durada que desitgen.

ELECCIONS EUROPEES

El resultat de les eleccions europees celebrades el passat 15 de Juny, pel que fa referència a Montuïri, donà el següent resultat:

Participació	57 per cent
Censo	1.858 electors
Vots emesos	1.059
Vots en blanc	13
Vots nuls	8
Obtinguts per les diferents formacions polítiques.	
P.P.	447 vots
P.S.O.E.	327 "
C.D.S.	56 "
P.S.M.	117 "
Ruiz M.	53 "
I.U.	6 "
C.I.U.	1 "
H.B.	3 "
P.Verd.	2 "

El percentatge pel que fa referència a les darrers consultes electorals a Montuïri és el següent:

	Legist.86	Auton.87	Munic.87	Europ.87	Europ.89
PSOE	36'3	30'6	27'7	29'4	31'1
PP	45'5	43'8	41'9	39'4	42'5
CDS	6'5	7'4	10'9	9'2	5'3
PSM	9'7	16'9	19'3	13'1	11'1
I.U.	0'5	—	—	—	0'5
UM	—	1	—	—	—
HB	—	—	—	—	0'2
R.M.	—	—	—	—	5'0

Vehicle recentment adquirit pel servei domiciliari de menjador de la Tercera Edat

Un pla especial d'actuacions per al Pla de Mallorca

EN EL PLA QUE ELABORA LA MANCOMUNITAT HI FIGURA LA SITUACIÓ ECONÒMICA, L'ESTRATÈGIA DE DESENVOLUPAMENT I EL PROGRAMA D'ACTUACIÓ PER SECTORS I ACTIVITATS

La Mancomunitat des Pla de Mallorca, com ja sap la majoria de la gent del poble, està constituïda pels següents tretze municipis: Algaida, Ariany, Costitx, Lloret, Llubí, Maria de la Salut, Montuïri, Petra, Sencelles, Santa Eugènia, Sant Joan, Sineu i Vilafranca.

N'és president durant aquesta legislatura el batle d'Ariany, Antoni Pascual, i Secretari, el de Petra, José Ramón Sicre.

La seu pròpia està instal·lada en el municipi de Petra on hi radiquen els òrgans centrals.

La característica principal és que tots el municipis que la integren estan situats a l'interior de l'illa i cap d'ells toca la mar. La superfície total és de 504 quilòmetres quadrats i 23.237 habitants. (Recordem que Montuïri té 40'39 quilòmetres quadrats i 2.169 habitants).

SERVEIS

Segons consta en els estatuts, els fins i serveis de la Mancomunitat des Pla

La majoria de cultius de les nostres terres són de secà, de baix rendiment i quasi tots deficitaris

són: recollida i eliminació de fems, serveis funeraris, policia urbana i rural, prevenció i extinció d'incendis, abastiment d'aigua potable, clavegueram, activitats i instal·lacions esportives. També s'hi han d'incloure educació d'adults, neteja de voreres i camins, assistència social i algun altre que sorgesqui.

GOVERN

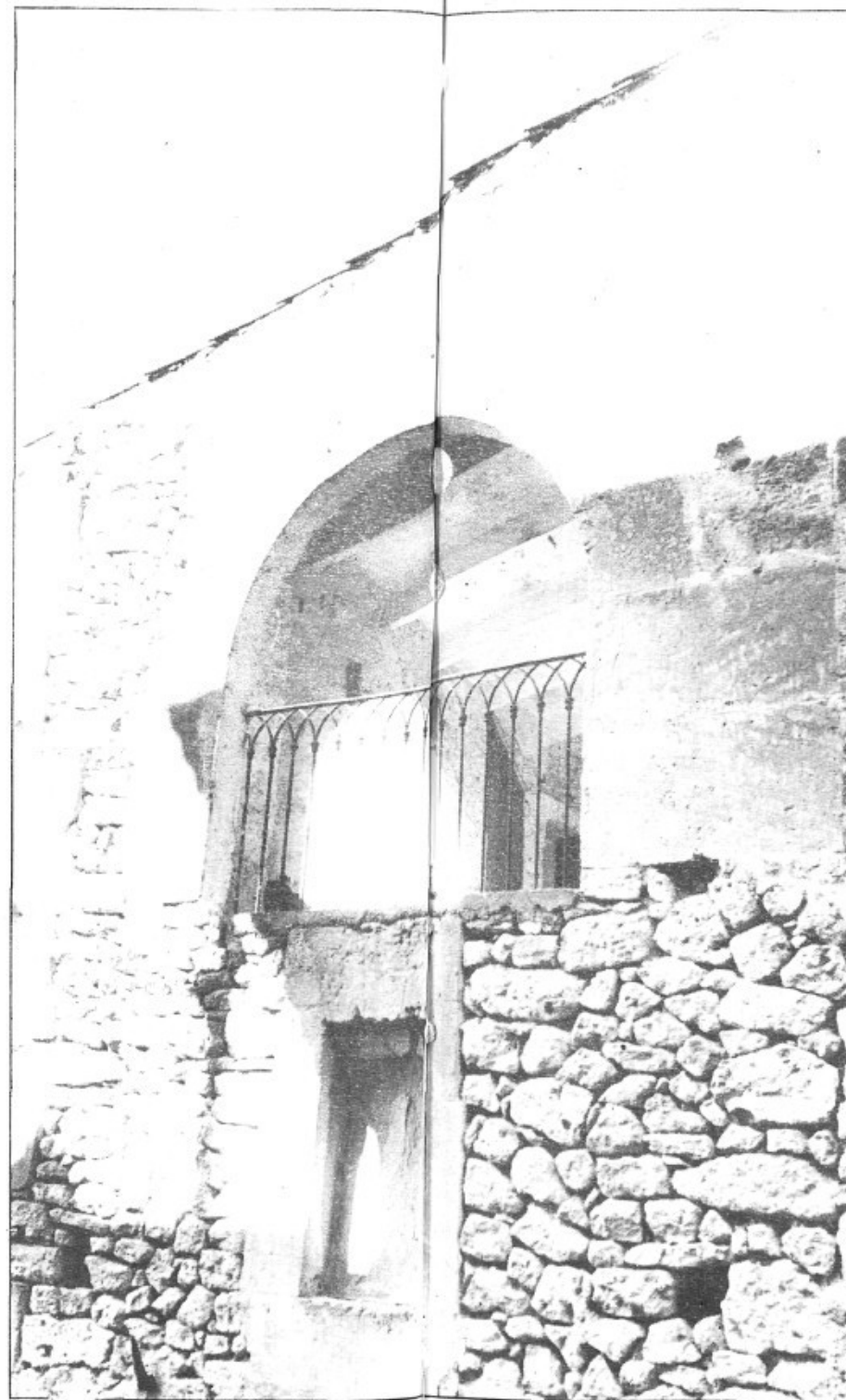
Dins els òrgans de govern hi estan representats tots els ajuntaments mancomunats. Un representant de cadascun, generalment el batle, forma part del ple i d'entre ells s'elegeix el President. Se celebra una reunió ordinària cada dos mesos i tant els acords com la seva execució es duen a terme d'una manera semblant als dels plens dels ajuntaments.

Econòmicament hi participen tots els ajuntaments mancomunats i l'aportació és proporcional als habitants, extensió, edificacions i altres, dels respectius municipis.

ESTUDI SÒCIO-ECONÒMIC

L'estructura socio-econòmica dels municipis que integren la comarca del Pla de Mallorca és semblant; les característiques, similars amb uns problemes específicament greus, com són l'endarreriment en el desenvolupament i decadència de les activitats agrícoles, industrials i del sector terciari (turisme, comerç, etc.).

Prèviament a l'estudi es fa necessari —i a això ho troben els batles de la comarca— l'elaboració d'un pla amb una estratègia de desenvolupament de la Comunitat des Pla en el qual es detalli el diagnòstic de la situació econòmica i social, la dita estratègia de desenvolupament i el programa d'actuació per sectors i activitats que s'han de dur a terme, clarament identificats i avaluats. I, naturalment, s'haurà de comptar amb un pla de finançació de totes les activi-

Aquest curiós arc i balconada que es pot contemplar en el carrer Vanrell és ben representatiu d'una edificació antiga sobre la qual hi ha un afegit modern. Montuïri, com molts altres pobles, romàs al marge de l'expansió turística

tats d'aquest estudi (i això suposarà milions de pessetes).

CATACTERÍSTIQUES

La superfície de la zona representa

un 13'9 per cent del total de l'illa en quant a superfície i sols un 4'2 per cent respecte a la població mallorquina.

Vet aquí el símptoma indicatiu del problema de despoblament que sofreix la zona. La densitat mitja és de 50 habi-

L'ESTUDI DEL PLA DE FINANÇACIÓ DE TOTES LES ACTIVITATS SUPOSARÀ MILIONS DE PESSETES

tants per quilòmetre quadrat (Montuïri, 53'6), mentre que la mitja de l'illa és de 153 habitants per quilòmetre quadrat. I si es mira el creixement dels pobles es veu que de cada any és mes negatiu.

ASPECTES CONCRETS

Si consideram altres aspectes de la Comarca veurem sobretot aquests:

— Els pobles han romàs al marge de l'expansió turística de Mallorca.

— Hi ha moltes carreteres, però són estretes i el trespel en mal estat (això suposa un fre a les activitats industrials de la zona).

— El sector primari sofreix greus dificultats i el seu futur és pessimista.

— La mà d'obra dedicada a l'agricultura es troba molt envellida, amb una mitja superior als 55 anys.

— Els cultius, la majoria de secà i de baix rendiment, són deficitaris.

— Les explotacions són inadequades, degut a les excessives parcel·les.

— La comercialització dels productes és tradicional i enfora dels grans canals que podrien augmentar el rendiment.

— La ramaderia també rendeix poc: escasses pastures, pinsos cars i dificultats en la comercialització dels productes.

— A la manca d'una adequada xarxa viària, s'hi ha d'afegir també el manament dels serveis de clavegueram i el subministre d'aigua potable a quasi tots el municipis.

— El nivell de sanitat és baix. Falten metges especialistes, si bé es disposa d'unitats sanitàries locals.

— Quant a estudis, sols es pot arribar a 8è. d'E.G.B. Després els joves han d'abandonar la comarca.

RESUM DE LA SITUACIÓ

— Nivells de renda per càpita molt baixos, per davall de la mitja de Balears.

— Situació demogràfica alarmant: els pobles disminueixen de cada dia.

— Greu problema d'abanament de la Comarca, especialment de la població més jove.

ESPECIFICACIÓ DELS SERVEIS

Recollida de fems: L'empresa concessionària, "Ingenieria Urbana, S.A.", realitza el servei a Montuïri els diumenges, dimarts i dijous, i si se n'ha de dur objectes grossos es pot telefonar al 516727 per a posar-se d'acord en dia i hora.

Educació d'adults: Les activitats que estan en marxa són: Alfabetització, certificat d'estudis, graduat escolar, català, anglès, cuina, rebosteria.

Neteja de voreres de camins: La Mancomunitat disposa d'una màquina netejadora de voreres i camins cedida pel Consell Insular. D'una manera rotatòria i continuada passa pels tretze municipis netejant els nostres camins.

Assistència Social: Dues assistents socials foren contractades per la Mancomunitat, com ja saben els nostres lectors i atenen els tretze municipis. A Montuïri ve Na Jerònia Arbona Roca, els dimarts.

Serveis funeraris: És el darrer servei que ha contractat la Mancomunitat. Està a la disposició a qualsevol hora, del dia o de la nit, al telèfon 50 65 14 o 50 01 36. S'ha de dir el servei que es desitja. Els preus, IVA inclòs són:

Categoria de luxe	117.600 ptes.
Categoria especial	84.560 ptes.
Primera Categoria	44.800 ptes.
Segona Categoria	28.000 ptes.
Tercera Categoria	11.200 ptes.
Beneficència	Gratuït
Furgó	45 ptes/qm.
Cotxe fúnebre	112 ptes/qm.
Trasllat de cadàvers (d'un municipi a l'altre)	100 ptes/qm.

Onofre Arbona

N. de la R.- Moltes dades d'aquest estudi estan tretes d'un altre fet per la Conselleria d'Economia i Hisenda de la Comunitat Autònoma.

En "Moiana", un personatge abominable

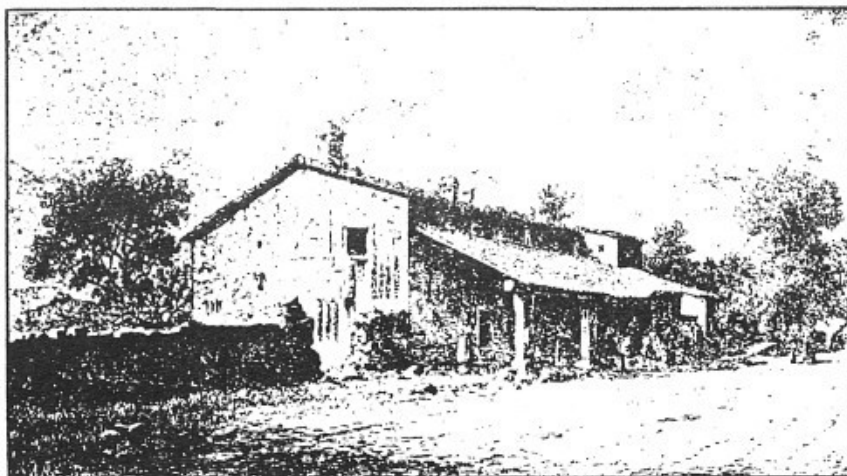
No sempre ha estat positiva la petjada que ens han deixat els predecessors. La versió que ha arribat fins als nostres dies d'una d'aquestes detestables persones ens ho confirma:

Tal volta uns dels montuïrers dels segles passats que ha donat lloc a més versions legendàries sigui "En Moiana", com l'anomenen els vells del poble; curiós personatge que apareix envoltat d'una aureola boirosa, mescla d'història i llegenda, que s'ha vengut transmetent de pares a fills, des de temps enrera. Predominen, naturalment les versions negatives: alguns el veuen com a un lladre que abans havia fet de pastor devers So Na Moiana, altres com a bruixot que actuava cap a la part de Son Miró, etc. Tots, en suma, el conceptuen com a home que surt de la "normalitat" relacionant-lo en certa manera amb el concepte de bandejat, que és allò que va esser realment, concepte que designa aquells qui estaven fora de la llei per motius diversos, econòmics, polítics, etc., i que es veien obligats a deixar la seva pròpia comunitat i viure una existència sempre eventual, circumstància que lògicament determinava en la majoria de casos molts dels delictes contra la propietat per a poder subsistir.

Per a una millor comprensió històrica d'aquest personatge vegem-ne les dues versions que se n'han conservades: l'oficial, de la seva època, que el presenta com a un bandoler assassí, violador de donzelles i no donzelles, etc., i la versió popular que s'ha anat conservant en boca del poble, més boirosa, més irreal, més insegura, més misteriosa, tal volta més romàntica... Com sempre, la veritat la té un poc cadascú, i el fet és que per entendre bé aquest subjecte hem d'intentar comprendre En "Moiana" dins la seva època, entre els montuïrers d'aleshores, dins les circumstàncies històriques, econòmiques, culturals, d'aquell temps. D'aquesta manera sospit que arribarem a un punt en què trobarem molt naturals una bona partida de fets que avui semblen incomprensibles.

VERSIÓ OFICIAL

"Accedien los bandolers de tal manera en fer absurdos que no es poria veure

Posades o hostals com el de Son Pons, servien de refugi pels malefactors del temps d'En Moiana

en Mallorca, i en particular en la part forana, robant per los camins, anant per les cases. estrupant donzelles, adulterrant casades davant de sos marits, manant a los arrendadors de possessions buidassen del lloc, manant que no segassen ni batessen i mil altres insults, sens temor de Déu ni de la justícia, per lo qual determinaren los jurats... que es fessen crides reals que no els poguessen donar sustento, que avisassen si sabien, etc., que denunciassen les coves, cada u dels seus llocs...

... A 6 del mateix (1666) los de la vila de Sta. Maria mogueren set hòmens a l'estremera i los perseguiren fins a Orient on acudiren les sis viles: Sta. Maria, Bunyola, Sóller, Binissalem, Selva, Alaró i pelearen des de dos hores de dia fins a una a passar de sol, i los prengueren, havent-ne ferit dos, un en el pit i es digué... ans esclaus del Sr. March Vallès i lo altre en el braç, entre los quals hi havia un "Moiana" de Montuïri bandejat, molt insolent i dos ràpichs de la vila de Sineu, un Amador de Sant Jordi i altres dos de Montuïri: un tal Vadell.

A 15 de setembre 1666 sentenciaren en "Moiana" i altres dos de la vila de Montuïri en dita vila. Primer llevaren les orelles a dit "Moiana", i després lo esquarteraren amb los altres. Dit "Moiana" deien havia mort més de vint persones, desflorades moltíssimes donzelles, violentades moltes casades, fins a rompre los braços a una per forcejar amb ella, i afrontar moltes viudes, etc. de manera que no tenia fre ni temor de Déu ni de la justícia, perquè feia per

fer cridar a la plaça, cridant al Virrei amb una tassa d'aigordent. "(1)

LA VERSIÓ POPULAR

Com ja hem dit abans, la versió popular és molt diversa. Vegem-ne algunes:

"Un dia els senyors de Son Miró enviaren un criat a Montuïri a cercar arròs i un poc de carn, i quan fou a l'indret de les cases d'En Sebastià de Son Miró li sortí un bruixot que li prengué la carn i l'arròs i li digué: "Sa carn per jo, i p'es senyor de Son Miró, dos amutets de segó" (2).

"A So Na Moiana hi havia un pastor que li deien En "Moiana" i un dia una colla de lladres hi anaren i li prengueren un xot. Ell els va envestir i li digueren: "Calla, no diguis res, no sia cosa que et llevàssim es coll. Lo que tu has de fer és vendre ses ovelles i vine amb noltros". Així ho féu, i els va dur els doblers. I el primer vespre que va estar amb ells se n'araren a robar a una casa. En "Moiana" va entrar el primer i els de la casa es donaren compte i l'agafaren, mentrestant els altres fugiren. "(3).

"Es comparava la superstició amb les òlibes. En veien que volaven baixes i ho ralacionaven així amb la mort d'En "Moiana".

—¿I que no saps sa notícia? Idò varen matar En "Moiana", l'escorxaren, penjaren un "cortet" a tal lloc i un altre just devora on passava, i deduiren que s'òliba, donat a sa carn penjada en sa nit, n'estava gelosa..."(4).

Fins i tot es trobà un escrit dient que
(Passa a la pàg. següent)

UN LLIBRE NOU

RECEPTES DE CUINA DEL SEGLE XVIII

Un manuscrit trobat a Ca S'Hereu de Montuiri va servir perquè l'investigador i col·laborador de BONA PAU, Joan Miralles i Monserrat, publicàs el llibre "Receptes de cuina del segle XVIII".

En combinació amb la seva alumna Francesca Cantallops, En Joan Miralles realitzà un estudi lingüístic i culinari d'aquests manuscrits del frare agustí Jaume Martí Oliver, els quals eren receptaris de cuina del segle XVIII. També se serviren d'un altre manuscrit trobat a Son Vivot, de Palma.

Aquest llibre nou consta de 330 receptes dividides en tres apartats: aguiats, pastes i confitures. També fa referència a utensilis culinàries utilitzats i a un centenar d'ingredients necessaris per preparar aquestes receptes.

La presentació del llibre es féu a Montuiri dia 9 de Juny en presència d'uns 40 participants. A la fi de l'acte els assistents foren obsequiats amb dos plats, les receptes dels quals estan a l'obra: "Greixonera d'albergínies" i "pipí" (plat dolç, encara que pel seu nom no ho sembli).

MONTUIRERS QUE HAN DEIXAT PETJADA

(Ve de la pàg. anterior)

s'havia fet una gàbia per guardar el cap d'en "Moiana" (5).

* * * * *

Naturalment no és ver tot quant conta la gent. L'esperit popular té una gran fantasia. Ha passat molt de temps i els fets històrics s'han trastocat una mica al cap de tres-cents anys (6).

Joan Miralles i Monserrat

1) Del "Llibre de memòries de coses notables" del Dr. Cristóbal Fiol, 1666.

2) Maria Cloquell Miralles "Cigala".

3) Gaspar Sastre Verger "Pelluseo".

4) Rafel Bauzá Socias "Rafela" al qual li havia contat un de Can "Queló" a qui sa mare havia relatat.

5) Ho llegí, no recordava on, Bartomeu Verger, antic secretari de l'Ajuntament.

6) Una versió més extensa d'En "Moiana" la publicarem a BONA PAU en els núms. 248-250 d'octubre, novembre i desembre de 1973.

CONDICIONS INFRAHUMANES DEL QUARTER DE LA G.CIVIL

La situació en què es troba el quarter de la Guàrdia Civil de Montuiri és realment inadmissible. En un edifici declarat en "ruïnes" hi viuen cinc números de la Benemèrita i el Comandant, que són els qui estan destinats aquí.

És inqualificable que una família, composta per un matrimoni, tenguí fixada la residència en el mateix quarter. Aquesta família ha de viure en unes condicions totalment infrahumanes, ja que

no disposa de cambra de bany ni d'aigua potable. Sols compta amb un simple "water", sense porta, perquè hi puguin tirar els rebuigs i encara amb l'ajuda d'un poal d'aigua.

També hi ha goteres, quan plou, i hi manca molta neteja. S'ha demanat ajuda a l'Ajuntament, per subsanar aquestes deficiències, però sembla no arriba.

Seria lamentable que per manca de decència del quarter —fa temps que es demana una solució definitiva, i no arriba— la Guàrdia Civil, que tants bons serveis ens ha prestat, hagués d'abandonar el nostre poble.

CORREDURIA DE SEGUROS

GOMILA S.A.

MONTUÍRI: Jaume II, 4 Tel. 64 60 43
PALMA: Pasaje Sta. Catalina de Siena, 2, Entlo. 2 C Tel. 72 27 36
MANACOR: Pl. Ramón Llull, 22 Tel. 55 13 56

PRECIOS SELECCION CONDUCTORES

MAYO 89

MARCA:	OBLIGATORIO	S.S.O.-R.C.-R.D.-OCUP.
Citroen AX TRE	21.670	24.907
Citroen BX 16 TRS.	25.342	28.967
Citroen BX 19 GT.	25.342	28.967
Citroen Visa Challenger	19.749	22.783
Fiat 1.100	19.749	22.783
Fiat Regata 1.300 Especial	21.670	24.907
Fiat Uno 45	19.749	22.783
Fiat Uno 70 SL 5 p.	21.670	24.907
Ford Escort CL 1.400	21.670	24.907
Ford Escort GL 1.600	25.342	28.967
Ford Fiesta Ghia 1.100	19.749	22.783
Ford Fiesta Trip 1.600 Diesel	25.342	28.967
Opel Corsa 1.300 SR	21.670	24.907
Opel Kadett 1.300 City	21.670	24.907
Opel Kadett 1.600 SR	25.342	28.967
Peugeot 205 GR	21.670	24.907
Peugeot 205 GT	25.342	28.967
Peugeot 309 GL Profil.	21.670	24.907
Peugeot 405 GR	25.342	28.967
Renault 11 GTS	21.670	24.907
Renault 11 GTX	25.342	28.967
Renault 19 GTX	25.342	28.967
Renault 21 GTS	25.342	28.967
Renault 5 TL	19.749	22.783
Renault 5 TX	21.670	24.907

CAMIONES Tara y Cargas - Transp. Propios

de 4 a 6 T.	80.750	de 7 a 9 T.	85.583
de 10 a 14 T.	89.623	de 15 a 19 T.	94.287
de 20 a 24 T.	100.792	de 25 a 34 T.	113.778

CICLOMOTORES:

hasta 49 c.c.	10.119
---------------	--------

MOTOCICLETAS:

hasta 75 c.c.	14.724	de 75 a 150 c.c.	15.654
de 150 a 300 c.c.	17.107	de 350 a 500 c.c.	24.076
de 500 a 750 c.c.	33.276	de 750 c.c.	41.007

TRACTORES:

Cualquier marca con remolque	7.187
------------------------------	-------

AUTOMOVILES: Tienen que ser de uso particular.- Mayores de 23 años casados ó de 25 solteros.- Experiencia de conducción superior a 4 años.- No haber tenido ningún siniestro culpable en el último año.

Les ciències naturals estudiades a partir de l'observació directa

A l'any 1981 el Claustre de Professors de la nostra escola juntament amb l'ajuda de l'A.P.A. del col·legi vàrem decidir muntar aquesta petita granja escolar.

L'objectiu primordial era poder mostrar de ben prop el món dels animals que poguéssim guardar, partint de l'observació directa, estudiar-los amb la finalitat de conèixer com són, de què s'alimenten, com es reproduïxen i descobrir els seus costums.

Un segon objectiu era establir comparacions amb altres animals, domèstics o salvatges, que viuen a la nostra localitat, comarca i illa de Mallorca. Aquest punt vàrem utilitzar-lo com a partida per a l'estudi posterior d'aquests altres animals.

La nostra petita granja escolar forma part del pla del centre del Col·legi i està també inclòs en la memòria anual. Es programa un mes per a cada curs dels deu que té el calendari escolar, començant pels més petits (4 anys), el quals, pel fet d'esser nous, mostren sorpresa i interès. El mestre s'encarrega diàriament de que ells els donin menjar i aigua. Des d'aquest moment, el tutor va fixant els objectius que vol aconseguir.

A la granja cuiden ànecs, oques, gallines, lloretons, tórtres, coloms i conills. Les cries dels lloretons, tórtres i ànecs es venen als mateixos alumnes o als seus familiars i, si en sobren, es duen al mercat del dilluns. Els conills i els ous de les gallines es consumeixen al menjador escolar.

Les despeses econòmiques, una vegada feta la primera inversió, són mínimes, inclús hi ha alguns anys que es poden treure beneficis; però tant si hi ha beneficis com perjudicis, l'experiència pedagògica val per si sola gràcies a l'esforç de tota la comunitat escolar. D'ella segur que sortiran uns ciutadans més conscients i responsables de la importància que té la vida per a la subsistència del món animal.

Josep Maria Munar

*Director del Col·legi Públic
"Joan Mas i Verd" de Montuïri*

De l'hivernacle al menjador sense sortir de l'escola

L'hivernacle de l'Escola de Montuïri és una didàctica més de la que els mestres utilitzam per dur endavant la nostra tasca educativa.

Els nins de preescolar fins a vuitè tenen al seu abast una superfície de 160 metres quadrats coberts de plàstic, és a dir, un hivernacle; així com uns terrenys annexes els quals són utilitzats per dur endavant l'experimentació i la pràctica de diversos cultius d'horta, plantes ornamentals i planters.

El fet d'esser una escola d'un poble de ruralia no garanteix, ni molt manco, que els nins tinguin uns coneixements i un contacte directe amb els cultius i la producció del camp. Dissortadament per l'agricultura aquest treball queda pràcticament limitat als padrins i unes poques famílies que, generalment, intentaran que els seus fills no segueixin les seves passes, per fugir de la duresa, incomoditats i baixes rendes que ofereix el camp mallorquí. Partint d'aquesta realitat, el que s'intenta, a més de les pràctiques ordinàries, és demostrar la rendibilitat d'alguns cultius, si es disposa d'una comercialització adequada.

El millorament de cultius es du a terme a partir dels planters on sempre s'utilitzen llavors seleccionades. Els nins poden comanar-los i comprar-los a fi de dur-los a transplantar als horts de casa.

En aquest curs passat el més gran encert de l'hivernacle tal volta hagi estat fer una programació de producció d'acord amb les necessitats del menjador escolar.

A l'escola hi dinen diàriament entre 90 i 100 persones i les ensalades de lletuga, tomàtiga, ceba, pastanagons i rave-nets són plats comuns dels menús quotidians. Bé idò, a principi de setembre se sembraren endívies i es recuperaren les tomàtiques sembrades el curs anterior (adobs adients i goteig). Així, el més d'octubre ja començarem a utilitzar la producció, de tal manera que, sembrant i collint sistemàticament durant tot el curs, hem pogut abastir el menjador, ajudats per la suau climatologia d'aquest hivern.

El·les alumnes participen activament en les tasques de l'hivernacle i granja escolar

A més de gaudir i tenir la sensació de menjar productes frescs, creim que l'hàbit de consumir-los és molt important per a totes les persones i especialment per als infants.

Així mateix, altres cursos, han fet un seguiment de diferents hortalisses, des de la sembra fins a la recol·lecció, acabant amb una bona ensalada. També han comprovat que les diferents plantes, especialment les ornamentals i de jardineria, tenen unes condicions climàtiques que són les òptimes i que afavoreixen el seu creixement; mentre que, per contra, n'hi ha unes altres que els dificulten el creixement i els resultats són més minuts.

Aquest fet ressalta la importància de conèixer el calendari pagès de l'entorn per tal de poder produir i, especialment, consumir els productes de temporada. Productes molt més bons i barats que els de fora!

Joan Sorell Juan

*Mestre de Ciències Naturals
del C.P. "Joan Mas i Verd" de
Montuïri*

El cinema mut i el seu ambient a Montuïri (I) Records d'infància

Els anys compresos entre 1929 i 1934 el cinema mut a Montuïri va causar un fort impacte entre els nins i adolescents d'aquells anys. Vegem com ens ho relata un nou col·laborador de BONA PAU que aleshores ho visqué intensament: Miquel Martorell Arbona.

Quan un esdeveniment de tipus cultural, esportiu, laboral, etc. té una incidència importat dins la societat, es mereix que ens ocupem d'ell.

Es el cas del cinema a Montuïri.

El fet cinematogràfic dins el nostre poble ha tengut una vida de més de seixanta anys. Durant tot aquest temps, tots, poc o molt, hem estat influenciats per les ombres màgiques d'"En Lumiere". Just és, idò, que dediquem al setè art, com se l'anomena, un espai; afegint, de pas, que si es volgués allargar, hi hauria tela per a molt més, recordant emocions, situacions i una llarga filera d'anècdotes.

Fa ja uns anys, quan el cine de Ca n'Aloi ("Cine Royal") es tancà i acabaren les seves activitats cinematogràfiques, ens atrevírem a publicar (1) un petit article recordant allò que havia significat el cinema per a la nostra generació. Va ésser quasi una espècia d'esquela, un senzill i emotiu adéu a un amic entranyable.

A la generació actual, als joves, als nostres fills i néts, és possible que no els afectàs tant un esdeveniment tan negatiu. Però quan érem nins esperàvem amb la il·lusió pròpia de la nostra edat, el miraculós espectacle de les ombres que es movien damunt la pantalla. De jovenets —mancats de llibres apropiats per a les nostres lectures, de revistes, de música i tancats dins el nostre poble, sense poder mirar a l'exterior— assistir a una sessió de cinema venia a ser una alliberació del nostre esperit. Per tant —recordant tot quant havia representat per a nosaltres el cinema, on de cap a cap d'any, juntament amb els amics i altra gent del poble, assistíem per a gaudir en comú del film corresponent— la clausura del local ens afectà, a la majoria, poc o molt.

Dins les sales dels nostres cinemes havíem experimentat tota classe d'emocions. Riguérem amb "La Pandilla", ploràrem i ens emocionàrem amb "Los dos pilletes", ens escarrufàrem i assustàrem amb "El fantasma de Louvre", ens entu-

siasmàrem amb "Tom Mix" i amb "Hoot Gibson" i admiràrem i quasi reverenciàrem una mala fi de personatges que, més tard, es convertiren en mites, però que nosaltres havíem transformat en herois.

Quan érem nins, el cinema dels diumenges feia tornar realitat totes les nostres aspiracions i els somnis que, desperts, teníem durant la setmana.

Els nostres sentiments es varen deixondir i sensibilitzar; vàrem conèixer personatges i històries que calaren fons dins nosaltres. Vàrem passar hores meravel·loses. Més encara, amb el cinema gaudírem, ens divertírem, passarem el temps i ens educàrem, en certa manera, juntament amb tots els nostres amics i gent gran del poble. A més, i això era molt important, tots junts participàvem de l'espectacle cinematogràfic. Érem una gran família que es reunia per compartir les il·lusions i els missatges que ens enviaven a través de la pantalla.

Ara, mitjançant aquestes retxes, procurarem donar a conèixer a uns i rememorar a altres, com era un diumenge ho-

rabaixa de cinema a les sales de Ca n'Aloi i Can Sampol i l'aire de festa que l'enrevoltava.

L'ambient festiu, l'estat anímic, la il·lusió, l'interès (diguem-li el que volguem) que despertava i que vivíem abans, durant i després de la funció de cinema, era un esdeveniment que es repetia cada setmana.

Recentment, Ràdio Murta entrevistà En Gabriel Roca "Llució" i el qui firma el present article i parlàrem sobre el cinema a Montuïri. Cal dir que En Biel es va ocupar molts d'anys de les màquines del cinema. No poguérem expressar tot quant podíem haver dit del fet cinematogràfic a Montuïri per manca material de temps. Ara, les presents notes plementaran, tal vegada, un poc, allò que no es va dir en el citat programa. Però més que res, retornarem al temps del cine mut.

El sonor ja és part d'una altra època.

Mitjançant aquests articles continuarem exposant les experiències i impressions dels nostres anys de nin. Tots els relats foren viscuts entranyablement junt amb els altres companys i amics d'infància i als quals, i pensant amb ells i els anys feliços i irretornables, dedico aquestes retxes.

Les primeres impressions que conservem del cinema com a nin espectador, comencen entre els anys 1928 i continuen invariablement fins més enllà del sonor.

Abans, però, existí un altre cinema una altra època cinematogràfica molt interessant. Les primeres passes de les sales del cinema a Montuïri daten de molts d'anys abans del temps que estam tractant. És possible que a l'època citada l'experimentem en una altra ocasió.

La part sonoritzada del cinema a Montuïri constitueix forçosament, també, un capítol a part, com hem dit abans.

Prèviament volem tornar dir i repetir una i més vegades, que els horabaixes de cinema, dels diumenges, eren únics, no podien comparar amb res.

Miquel Martorell Arbona

1) BONA PAU, Juny de 1984.

Excel·lent campanya dels alevins de futbol

Joan Barceló i Macià Miralles han estat els seus entrenadors

Han marcat més de cent gols

Un dia vàrem tenir l'ocasió d'anar a fer una entrevista a un jove de 26 anys, En Maties Miralles Manera, que entrena l'equip aleví de Montuïri. A ell li férem aquesta sèrie de preguntes:

—¿En quins equips has jugat?

—Montuïri aleví i infantil, Vilafranca pre-juvenil, Montuïri juvenil i Montuïri de primera preferent.

—¿Per què vas voler fer d'entrenador?

—Pensava que podria fer alguna cosa positiva per l'equip, ja que no hi havia altres joves interessats.

—¿T'ha agradat aquest primer any com entrenador?

—Sí, bastant, encara que no hàgim pogut aconseguir l'objectiu que jo volia: "fer primers"; tot i que ens faltava plantilla.

—¿En quin lloc heu quedat?

—En cinquè, però he de dir que hem marcat més de cent gols i només ens n'han fet uns trenta, aproximadament.

L'equip aleví de Montuïri que tan bona campanya ha realitzat aquesta temporada

—De cara al futur, ¿penses seguir exercint aquesta tasca com entrenador o ho deixaràs?

—Ho tornaré provar un any més, perquè he tengut molts de problemes, però els he superats. Esper que l'any que ve, millori la tècnica dels jugadors i la meua com entrenador.

—¿Creus que els al·lots s'han esforçat?

—Dins les nostres possibilitats s'han esforçat bastant, però m'hagués agradat més que haguessin posat un poc més d'esment.

—¿Amb quina plantilla heu jugat?

—Jaume Mayol, Joan Jaume Roca, Pep Miquel, Biel Pocoví, Guillem Munar, Maties Coll, Jaume Mas, Baltasar Socias, Pep Serra, Pere Ors, Lluís Biel, Sebastià Canyellas, Ivan Cidale, Joan Antoni Blascos, Antoni Mesquida, Miquel Llaneras.

—¿Ha estat fàcil entrenar els jugadors?

—Sí. Gràcies a l'ajuda d'En Joan Barceló, entre tots dos hem fet una labor molt positiva, de cara a l'any que ve, a fi que siguin més bons.

—¿Trobes que l'equip ha quedat a bon lloc?

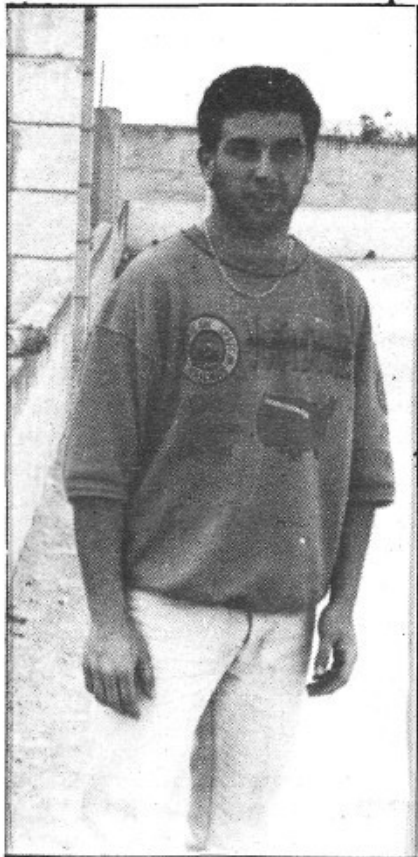
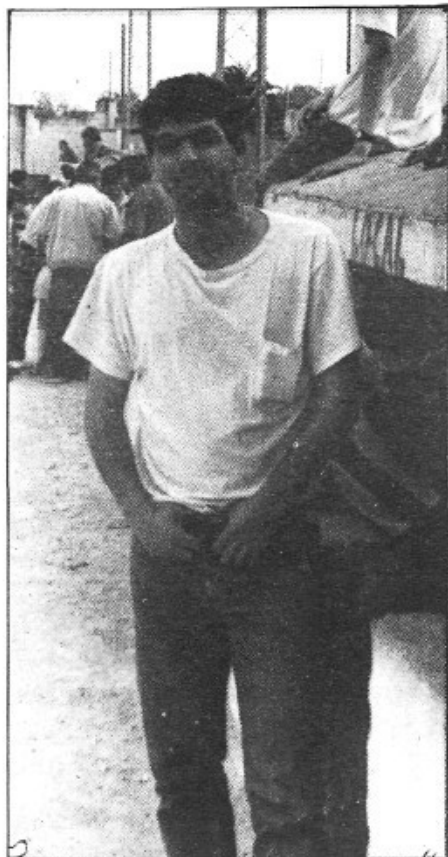
—Sí, perquè al principi de temporada vam començar amb la cama esquerra, ja que no coneixia els jugadors i no els col·locava bé enmig del camp. Però quan vàrem centrar els jugadors, la cosa es va capgirar i començarem a guanyar partits.

—¿Desitges afegir qualche cosa més?

—Des d'aquí vull donar les gràcies a tots els pares i mares que han proporcionat suport a l'equip, als jugadors i principalment a un gran company meu, En Joan Barceló, ja que m'ha ajudat molt.

Josep Serra

Jaume Mas

Fotos Ll. Capella

Els entrenadors dels alevins, Macià Miralles (a l'esquerra) i Joan Barceló (a la dreta)

ESPORT ESCOLAR

En el curs ja finalitzat, la nostra escola ha participat en els següents esports i categories:

- Futbol sala (iniciació i benjamí (2)).
- Handbol (aleví masculí i femení, infantil masculí i femení).
- Tenis de taula (infantil masculí).
- Cross (infantil masculí).
- Atletisme (totes les categories).

Els equips d'handbol (aleví femení, infantil masculí i infantil femení) i el de tennis de taula es proclamaren campions comarcals sense perdre cap partit.

Quant a la participació a atletisme ha estat prou nombrosa (més de 60 alumnes) i han estat bastants els seleccionats per participar a la final insular que es disputà el passat 3 de juny al Poliesportiu "Príncipes de España" de Palma.

Els millors resultats obtinguts per alumnes del C.P. "Joan Mas i Verd" a la fase comarcal celebrada a Campos han estat els següents:

INICIACIÓ (nascuts els anys 81 i 82)

Josep Ma. Mas Tugores, 40 mts. lllisos (7'34).

CATEGORIA BENJAMÍ

Damià Vaquer Verger, 1.000 mts. marxa (7'22).

Joana Ma. Gallard Mora, longitud (3'11 mts.).

CATEGORIA ALEVÍ

Gabriel Pocoví Ferrando i Macià Coll Salvà, primers en altura (1'10 mts.).

Gabriel Moll Miralles, longitud (3'85)

CATEGORIA INFANTIL

Joan Sastre Cerdà, 80 mts. (15'20).

BÀSQUET

Equips femenins de bàsquet de Montuïri i Sant Josep | Foto I. Bauzà

L'equip cadet com a campió de grup (es pot veure a continuació la classificació), va disputar les finals de Mallorca de bàsquet femení a la categoria cadet. Pel sistema d'eliminatòries, els partits se celebraren al poliesportiu "Prínceps d'Espanya" els dies 3 i 4 de juny.

Jaume Mas Rigo, longitud (4'38)

Leonor Ortiz Ferreira a 150 mts. (28'32)

CATEGORIA CADET

Miquel Llull Sansó, 100 mts.

Joan Josep Mas Tugores, a longitud, (1'53).

DOS SUBCAMPIONS DE MALLORCA

Joan Josep Mas Tugores, a altura i Baltasar Tous Cerdà, a longitud, es varen proclamar subcampions de Mallorca a les finals disputades al poliesportiu "Príncipes de España" el dia 3 de Juny.

A la semifinal, les montuïreres derrotaren per 61 - 43 les seves grans rivals de La Porciúncula. No pogueren, una vegada més, guanyar al gran equip de Sant Josep i perderen per 45 - 36 després que la primera part acabà en un meritori empat. D'aquesta manera les de Montuïri eren subcampiones de Mallorca del torneig "Rafel Coll". Les actuacions de les montuïreres va esser magnífica.

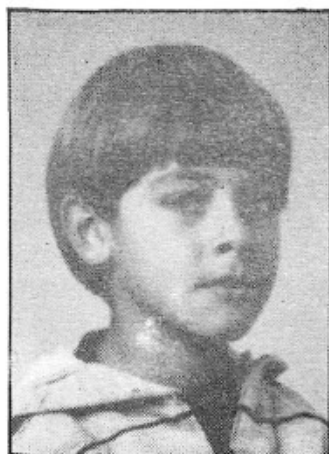
Dues jugadores nostres, Cati Bauzà i Antònia Munar, varen esser les màximes anotadores del torneig i Maria Portell, la quarta i Maria Francisca Gomila, la quinta.

Bon final per a una gran temporada!

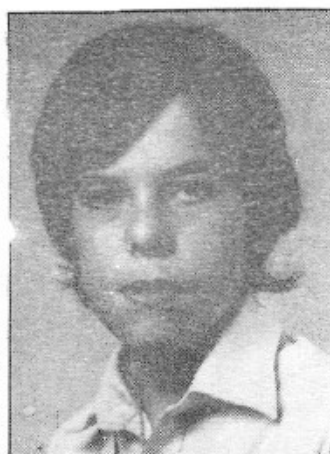
CLASSIFICACIÓ FINAL

Montuïri	8	6	2	444	332	14
Brisas S.	8	5	3	345	339	13
S. Josep "B"	8	4	4	423	455	12
Juvent C	8	3	5	338	371	11
G. Alzamora	8	2	6	229	352	10

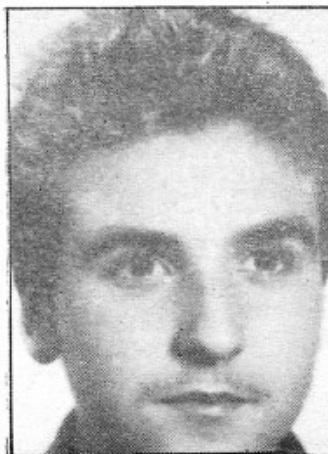
ALUMNES DE LES ESCOLES DE MONTUÏRI QUE DESTACAREN EN ELS CAMPIONATS ESCOLARS

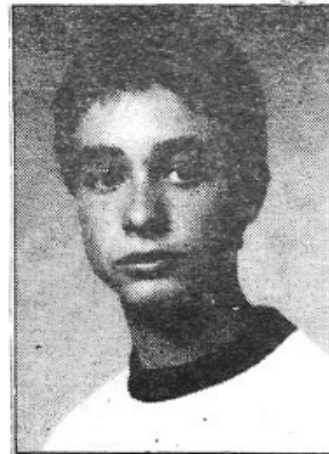
Macià Coll, primer de la Comarca en altura (1'10 mts.)

Joan Sastre, campió 80 mts. tanques

Baltasar Tous, subcampió de Mallorca en longitud

Joan Josep Mas, subcampió de Mallorca en altura

L'Ajuntament ret un homenatge als infants

Els infants del futbol varen tornar ésser campions aquesta temporada, i era la tercera: A la pre-temporada del torneig de la Llum, durant la campanya del grup B de II Regional i a la post-temporada del torneig "Copa President".

L'Ajuntament els va retre un homenatge el divendres 16 de juny al decurs d'un sopar celebrat en el Puig de Sant Miquel. Joan Pocoví, vicepresident de la Federació, els entregà els dos trofeus de campions (per cert que el de la Copa President el va donar abans que acabàs el campionat, ja que els nostres eren ja primers). El batle va "condecorar" amb medalles els jugadors i els entrenadors Joan Verger i Miquel Oliver. Els jugadors correspongueren regalant al batle una camiseta amb una inscripció i els colors del club. També els pares i jugadors feren obsequis ben merescuts als entrenadors: uns balons signats i uns gerros. El president, Joan Verger, va manifestar que "els infants eren la nineta dels ulls de l'afició i del club".

Entre ells està la base d'un futur en el qual esperam que tots els jugadors siguin del poble, com aquest gran equip.

CAMPIONS DEL TORNEIG DE TENIS

Al llarg del darrers mesos s'ha dispu-

tat el torneig local de tenis en Es Dau pel sistema de lliga, a una volta i modalitat de parelles.

-Primers: Gabriel Miralles Bennasar i Tomeu Miralles Fons: 9 punts.

-Segons: Gabriel Miralles Pizà i Francesc Cardell Roca: 8 punts.

-Tercers: Gabriel Ferrer Mora i Raimundo Arbona Massanet: 7 punts.

Han intervingut les següents parelles:

Benet Campins-Biel Matas, Tomeu Ferrer-Miquel Fullana, Tomeu Miralles-Biel Miralles, Francesc Cardell-Biel Miralles, Angel Prado-Joan A. Payeras, Raimundo Arbona-Gabriel Ferrer, Gabriel Arbona-Coloma Roca, Joan Verger-Vicenç Vaquer, Josep Cerdà-Josep Gomila i Pere Mayol-Rafel Miralles.

TORNEIG DE FUTBOL-SALA

Com ve succeint des de fa uns anys, al torneig de tenis el segueix el torneig local de futbol-sala on hi participen equips del poble i de la comarca. Els partits es disputen a la pista d'Es Dau. Per cert, que amb el nou pis farà un jugar de meravella. Els encontres són dirigits per àrbitres de la Federació Balear i l'organització és a cura del Patronat Municipal d'Esports.

JOAN VERGER SEGUIRÀ COM A PRESIDENT DEL FUTBOL

Joan Verger Jaume va manifestar a una assemblea que seguiria com a President del Club Deportivo Montuiri durant la propera temporada. Ha fet una reestructuració de la directiva incorporant nous elements. El càrrec de secretari serà ocupat per Llorenç Capellà.

BENJAMINS

No podien ésser manco els benjamins i el divendres dia 23 menjaren una porcella en els locals del Col·legi Públic. S'hi reuniren pares, jugadors i entrenadors. Una mostra més de fer les coses bé.

CLOENDA DE LA TEMPORADA DEL BÀSQUET

Divendres dia 24, a la pista "Es Dau" els tres equips de bàsquet varen cloure la temporada, una brillant temporada. Per aquest motiu els entrenadors "reforçats" per les infantils i les de mini-bàsquet, feren un partit contra els cadets. Va acabar amb una gelatada i ensaimada.

Gabriel Gomila

Dos equips de futbol-sala de les escoles. A l'esquerra els benjamins de quart amb l'entrenador, el batle Ramonell, i a la dreta els del cicle inicial, amb Joan Verger, Presidente del Montuiri, com entrenador

25 anys enrera

Juliol de 1964

**NOMENAMENT DEL METGE
I MANESCAL TITULARS**

La Corporació Municipal, a la sessió plenària celebrada dia 15 de Juliol de 1964, va acordar designar Metge Titular, don Joan Ferrando Gallard, i Manescal Titular, don Francesc Ginard Ginard.

NOCES D'ARGENT

JULIOL 1964 - 1989

Bartomeu Gelabert Amengual "Cuca"
amb

Magdalena Cerdà Gelabert "Cuca"
(18 Juliol 1964)

Els felicitem per les seves noces d'argent
i els desitjam que puguin viure
molts d'anys plegats

CONCURS LITERARI-ARTÍSTIC
Entrega de premis

L'entrega de premis als participants, d'acord amb els professors i Ajuntament, es farà per les festes de Sant Bartomeu

DEMOGRAFIA**DEFUNCIONS**

Dia 11 de Juny: Antònia Julià Adrover, viuda de 84 anys; "Felanitxera".

Dia 17 de Juny: Joana Barceló Sagre-
ra, viuda de 91 anys; "de sa Caieta".

Dia 20 de Juny: Francisca Verd Palou, viuda de 78 anys; "Apotecària".
(Morí a Madrid a conseqüència d'un accident).

MATRIMONIS

Dia 17 de Juny: Bartomeu Pont Febrer amb Maria Cerdà Garau.

Dia 24 de Juny: Pau Kecedo Ortiz amb Francisca Cerdà Garcia.

CUINAR EN CASA**"AMARGOS"**

400 grs. d'ametles capolades.

8 unces de sucre.

2 vermells d'ou.

Llimona rallada i canyella.

PANADES

1 tassa d'oli.

1 tassa de saïm.

2 tasses d'aigua.

1 quilo de farina de panada.

GALETES D'INCA

Per una tassa d'oli, dues d'aigua, sal i llevadura.

Una vegada ben toves, s'enfornen.

Receptes de

Ma. Antònia Moll, "des Forn"

PLUVIOMETRE

Pluja caiguda a Montuïri durant el passat mes de Juny

Dia 5 . . . . . 33'50 litres m2.

" 6 . . . . . 0'20 "

" 25 . . . . . 49'50 "

Total . . . . . 83'20 "

Gloses

**ALS QUI FAN FESTA
EL DIA DE SANT JOAN**

A damunt lo poc que sé
vos faig una poesia.
Joanaines: jo voldria
(i Joans, si n'hi ha també):
molts d'anys festa pogueu fer
amb salut i alegria.
A mi molt m'agradaria
saludar-vos l'any que ve.
¿Que serà així? Jo no ho sé.
Déu vos guardi, si convé,
es temps de sa vostra vida.

**AL RECTOR PERE,
EL DIA DEL SEU SANT**

Som es dia de Sant Pere
i ho han volgut demostrar.
Don Pere: el vull saludar:
que molts d'anys se'n pugui anar
amb un paner amb sa mà
a enrevoltar sa figuera,
per terra montuïrera
i per tot allà on n'hi ha;
quan les s'hagi de menjar,
que es seu sant li vulgui dar
una salut verdadera.

Miquel Massanet "Parri"

Can Tieres

café

Es redueixen les misses durant l'estiu

Recordam que durant els mesos de juliol i agost s'ha suprimit la missa dels diumenges a les 11'30 del matí.

Igualment la missa dels diumenges a les 9 del vespre no serà retransmesa per Ràdio Murta durant el mes de juliol, per vacances del personal de l'emissora.

CONCLUSIÓ DE DIVERSOS CURSOS

EL DE REBOSTERIA

El darrer dilluns de maig i el primer divendres de juny, acabaren, en dues jornades, el curs de rebosteria que havien començat mesos enrera. Estava organitzat per l'INEM i els alumnes trobaren molt útil l'aprenentatge d'aquesta especialitat culinària.

El primer dia citat hi acudiren dirigents de l'Institut Nacional d'"Empleo" i ho celebraren amb una gelatada. I el divendres gaudiren els mateixos cursillistes, ja que ells no foren els cuiners.

EDUCACIÓ PER A ADULTS

Dia 9 de juliol també varen concloure els diferents cursos integrats dins el programa d'"Educació per a adults". Naturalment, aquest dia fou l'inici de les vacances.

GIMNÀSTICA PER A LA 3a. EDAT

Dos mesos va durar el curs de gimnàstica per a la Tercera Edat. També va finalitzar a principis de Juny. Igualment es féu un acte de cloenda al qual hi assistiren el Director General d'Esports del Consell Insular, Andreu Riera, i la Consellera d'Acció Social, Joana Vidal.

Fou una experiència positiva. Montuïri, juntament amb Felanitx, Campos i Porreres fou un poble pilot. De Montuïri n'hi assistiren 25 i 200 en total. Es va demanar la continuïtat d'aquesta experiència per al proper curs.

CURS DE CERÀMICA

Durant sis dies compresos entre el 5 i el 16 de juny passat, es va celebrar a Montuïri un curs de ceràmica, els horabaixes, durant dues hores. Al llarg del curs cada alumne va crear tres figures diferents.

La comunió eucarística no es durà tampoc als malalts fins a finals d'agost, entorn a les festes de Sant Bartomeu. A principis d'octubre es tornarà començar el torn dels Primers Divendres.

CONSELL PARROQUIAL

Dia 12 de juny tingué lloc a la rectoria la darrera reunió de curs del Consell Parroquial de Montuïri. Es va respondre a un qüestionari que s'ha enviat als diversos grups d'Església de cara a la participació en l'Assemblea Diocesana.

A més d'una sèrie d'informacions i de la revisió conjunta del Programa d'activitats pastorals del curs 1988-89, es va constituir una comissió de voluntaris per elaborar el programa per al pròxim curs, juntament amb alguns representants de les altres parròquies solidàries.

ESCOLA DE CATEQUISTES

Als cursos de la IX Escola d'Estiu per a Catequistes, que es celebraran a Tortosa del 10 al 15 de juliol, organitzats pel Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes, hi assistiran alguns represenants de la nostra parròquia.

Esperem que aquesta participació sigui eficaç i ajudi a trobar nous camins de cara a una renovació de la cada dia més difícil catequesi parroquial.

La fresca dels capvespres d'estiu, davant l'església, a plaça, convida a passar-hi fins i tot vetlades agradables

CURSET PREMATRIMONIAL

Per a les parelles de l'arxiprestat que facin comptes contreure matrimoni cristià en un futur més o manco pròxim, s'està programant un nou curset de preparació. Tindrà lloc a la rectoria de Montuïri a partir del dia 18 de setembre, ja que sembla que són unes quantes les parelles de la nostra parròquia que tenen en projecte formar prest una nova família.

Sembrar llavors d'Evangelí

Es parla d'evangelitzar els allunyats, i es pensa especialment en el món de la ciència, en el món obrer i en la joventut. Dit d'una altra manera, es parla d'una segona evangelització.

Si la història ens ensenya que l'Església va ser més autèntica en temps de les persecucions que no després, a partir de l'era constantiniana, això significa que hi ha més autenticitat quan hi ha manco suport sociològic. No es tracta, per tant, de recuperar el suport sociològic, sinó de recerchar l'autenticitat.

Si a vegades hem pensat que la pràctica religiosa era com el fruit madur dels sementers del Regne ens hem equivocat. La pràctica religiosa en tot cas es pot comparar a la feina que es fa en el planter o en el graner, però després queda

la tasca d'anar a sembrar el gra dins el món. El cristià intel·lectual ha de sembrar llavors d'evangelí dins el món de la ciència. El cristià obrer les ha de sembrar dins el sindicat o la fàbrica. El cristià jove, dins el món juvenil. Cada cristià dins el medi on es mou, amb naturalitat, és a dir, sense ostentació, però sense falsos pudors.

Parlant del desànim que produeix sembrar i sembrar sense recollir-ne els fruits, un company esmentava que els cristians semblam músics que es passen la vida preparant un concert que no arriben a donar mai. ¿No serà que el concert, el vertader concert, no és cosa d'ara, sinó solament del temps de les misses, en arribar la plenitud del Regne?

Sebastià Salom